

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Mateřská škola Havířov - Šumbark, U Jeslí 4/894

U jeslí 4/894, 736 01 Havířov - Šumbark

Identifikátor zařízení: 600 135 187

Zřizovatel: Město Havířov, Svornosti 2, 736 01 Havířov - Město

Školský úřad Karviná, Mírova 1429, 735 06 Karviná - Nové Město

Termín konání orientační inspekce: 4. a 5. prosinec 2000

Čj.	144 318/00-11074
Signatura	on3au113

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Jednopatrová starší budova trojtřídní mateřské školy stojí v městské zástavbě Havířov - Šumbark. Cílová kapacita 80 dětí je trvale dodržována. V době inspekce bylo v odděleních zapsáno celkem 60 dětí ve věku 3 - 6 let. Jednotlivé třídy jsou věkově diferencovány.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Řízené a spontánní činnosti

Kvalita vzdělávací činnosti je hodnocena na základě hospitační a kontrolní činnosti, kterou provedla Česká školní inspekce v průběhu dvou dnů. Hospitovaná vzdělávací činnost je posuzována z hlediska efektivity plánování, materiálně technických, psychohygienických a personálních podmínek. Zjišťována je úroveň organizace a forem pedagogické práce, uplatňování motivace a hodnocení v pedagogickém procesu, způsoby interakce a komunikace.

Východiskem plánování pedagogické práce ve třídách je tradiční výchovně vzdělávací program tj., Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy (vydaný MŠ ČSR dne 23. prosince 1983 pod čj. 33 483/83-201) a následně z něho rozpracované standardizované časově tematické plány pro mateřské školy. Na jednotlivých odděleních jsou zpracovávány čtrnáctidenní plány, kde je uveden úkol pro danou výchovu a jeho realizace probíhá v řízených zaměstnáních. Formální přehled cílů není doplněn obsahem, prostředky a organizací výchovně-vzdělávacího působení. Jak se dále koncepčně pracuje se stanovenými cíli v ostatních aktivitách s dětmi není možné z předložené dokumentace ani z pozorování posoudit. Jednotlivé výchovné oblasti tvoří izolované celky bez návaznosti a propojenosti. Plánování a příprava učitelek na výchovně-vzdělávací práci není promyšlená a vytváří prostor pro nahodilost.

V mateřské škole pracuje v současné době na plný úvazek pět pracovníků, které splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Přes průběžné vzdělávání všech pedagogických pracovníků nebylo v době inspekce zaznamenáno účinné uplatnění takto získaných vědomostí a dovedností v praxi.

Budova mateřské školy má potřebný počet místností i odpovídající sociální zázemí. K dispozici je školní zahrada. Na budovu navazuje rozsáhlá zahrada se značně opotřebovaným vybavením. Vnitřní uspořádání mateřské školy je vzhledem k počtu dětí vyhovující. Prostorové řešení tříd a heren tvoří bezpečné prostředí. Pomůcky, hračky a konstruktivní materiál nejsou dostatečně přístupné dětem, tím je omezen prostor pro samostatné rozhodování, rozvoj spontánních činností, tvořivosti a fantazie. Nevyhovující je estetická úprava prostředí, kde je zřetelná absence vhodných, zejména dětských výtvarných prací a výrobků. Všechny místnosti jsou čisté, světelně a tepelně na dobré úrovni.

Vybavení hračkami a pomůckami je převážně starší. Chybí stavebnice velkých tvarů pro skupinové konstruktivní aktivity. Obnovený dětský nábytek částečně zlepšil kvalitu prostředí jednotlivých oddělení. Škola disponuje dostatečným množstvím dětské a pedagogické literatury a audiovizuální technikou.

Stanovený režim respektuje hlediska psychohygieny (např. tříhodinový interval mezi jídly, dostatek času pro pobyt venku, spánek). Spontánní a řízené aktivity jsou v režimu zastoupeny rovnovážně, v praxi není tato skutečnost vždy zohledňována. Nadměrné množství řízených skupinových činností v ranních hrách omezuje prostor pro spontánní hru dětí. Organizace přechodů mezi činnostmi je prováděna převážně nenásilně. I když je pitný režim zajištěn není

děti dostatečně osvojen. Škola vytváří podmínky pro děti se speciálními potřebami (výtvarný, pracovní a hudební kroužek, seznamování se s anglickým jazykem). Výsledky aktivit např. z výtvarného a pracovního kroužku není možné vzhledem k absenci výtvarných prací a výrobků dětí posoudit.

Na základě pozorování pedagogické práce s dětmi zjistila ČŠI následující skutečnosti. Zvolené formy vzdělávací činnosti dostatečně respektovaly potřeby jednotlivých dětí. Metody a organizace přenosu poznatků byly voleny tradičně (s vedoucí úlohou učitelky). Aktivizační vzdělávací postupy byly využívány okrajově (např. tvořivá dramatika, smyslové vyučování). Absence např. metody situačního učení, experimentace (pokusy) a explorační (zkoumání), nedostatek prostoru pro vlastní tvořivou činnost a uplatnění fantazie vedly k výsledku bez vnitřního prožitku. Nadměra pomůcek a činností, nebo jejich nedostatek zatěžovala psychiku dětí (únava, nesoustředěnost). Zapojení dětí bylo zřejmé při pohybových aktivitách a při didaktických hrách. Obecně převažovala forma frontální. Skupinová a individuální byla zastoupena zejména v pracovních a výtvarných činnostech.

Při práci s dětmi využívaly učitelky převážně vnější motivaci přípravou prostředí a pomůcek. Děti byly hodnoceny většinou pozitivně. V některých případech byly nadměrně zdůrazněny mravní aspekty žádoucího chování.

Vzájemné vztahy mezi učitelkami a dětmi byly pozitivní, založeny na důvěře a partnerství. Děti měly dostatek prostoru ke komunikaci mezi sebou i s dospělými, k vyjadřování vlastního názoru byly vedeny méně často. Učitelky zastávaly v jednotlivých činnostech s dětmi dominantní postavení.

Souhrnně se děti projevovaly většinou jako aktivní, přiměřeně samostatné, komunikativně vyspělé a zdvořilé. Uměly se do značné míry samostatně rozhodovat. Úroveň hygienických návyků, stejně jako rutinních sebeobslužných dovedností byla velmi dobrá. Také společenské a kulturní návyky se jevíly jako dobré. Poznatky a dovednosti odpovídaly věku dětí.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

I když je výchovně vzdělávací práce školy pravidelně plánována nevykazuje koncepčnost ve smyslu návaznosti a propojenosti sledovaných úkolů ve všech činnostech a aktivitách s dětmi. Ve vedení dětí převažuje dominantní postavení učitelek. Pedagogické pracovnice mají k dětem hezký a vstřícný vztah. Chybí však ještě větší diferenciací činností a důsledné oceňování projevů a výkonů dětí vzhledem k jejich individuálním možnostem a tvorbě základů sebehodnocení.

Oblast přípravy a plánování, materiálních a psychohygienických podmínek, účinnost organizace a forem pedagogické práce vzdělávací činnosti je na pouze vyhovující úrovni. Uplatňování motivace a hodnocení, způsoby interakce a komunikace jsou hodnoceny průměrně.

Souhrnně je kvalita vzdělávací činnosti hodnocena jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobá koncepce školy není stanovena. Hlavní úkoly pedagogické práce a organizace provozu předškolního zařízení jsou uvedeny v ročních plánech. Tvorba plánů nevychází z rozboru stále měnících se podmínek mateřské školy (byly srovnávány plány na školní rok 1999/2000 a 2000/2001, které jsou shodné). Cíle projektu „Zdravá mateřská škola“, které jsou předkládány jako východisko ročního plánu se dále průkazně neobjevují. Přílohami ročního plánu jsou: plán kontrolní činnosti ředitelky, přehled dílčích úkolů zaměstnanců mateřské školy, vnitřní řád.

Plánování je formální a obecné - nevychází z podmínek školy a není postaveno na průběžném sebehodnocení mateřské školy. Sledovaná oblast je hodnocena jako nevyhovující.

Organizování

Pravidla organizace provozu jsou zmíněna ve vnitřním řádu školy. Jiný předpis stanovující pravidla provozu (např. organizační řád) není zpracován. Dále vymezila ředitelka kompetence a povinnosti pracovníků v náplních práce. Uvedené dokumenty předkládají povinnosti zaměstnanců a rodičů, nikoliv jejich práva. Dokumentace předškolního zařízení upravující organizaci výchovně-vzdělávacích činností je vedena v souladu s § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb. o školských zařízeních v platném znění. Úroveň vedení dokumentace a její přehlednost je průměrná.

Informační systém je standardní a dlouhodobě v něm nejsou prováděny úpravy reagující na měnící se podmínky školy. Pracovníci jsou informováni včas a v potřebném rozsahu. Rodiče mají otevřený vstup do prostor mateřské školy, který většinou v době příchodu a odchodu dětí využívají. Poznatky o životě ve škole mohou získat rovněž z nástěnek v šatnách (práce dětí bez uvedení sledovaného pedagogického záměru), společných akcích a na rodičovských schůzkách, které předcházejí vystoupení dětí na besídkách.

Jako další činnost mateřská škola nabízí v dopoledních hodinách předplavecký výcvik a návštěvu kulturních akcí pořádaných pro předškolní zařízení ZUŠ a Kulturním domem Petra Bezruče.

Organizace provozu je dlouhodobě zavedena bez ohledu na měnící se podmínky školy. Je hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy se při svém řízení spoléhá na profesionalitu a odpovědnost svých podřízených. Vedení mateřské školy umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Aplikaci takto získaných dovedností a vědomostí v praxi neprosazuje. Ředitelka se sama pravidelně účastní dostupných vzdělávacích nabídek, v práci školy ani v metodickém vedení učitelek ředitelkou se tato skutečnost viditelně neprojevuje. Škola tak aktivně nereaguje na vývojové změny a trendy v předškolní výchově.

V oblasti vedení a motivování pracovníků není ze strany ředitelky školy patrná cílevědomost a promyšlenost. Z práce mateřské školy není zřejmá motivace k využívání inovačních přístupů. Sledovaná oblast je hodnocena jako nevyhovující.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka má vytvořen diferencovaný systém kontrolní činnosti (plán hospitační a jiné kontrolní činnosti). Jak se dále s výsledky kontrol pracuje nebylo možné z předložené dokumentace

posoudit (zápisy z pedagogických rad a provozních porad). Předložené hospitační zápisy měly formální charakter. Snižuje se tak účinnost jednoho z prostředků odborného a metodického vedení. Jiný průkazný způsob o efektivitě kontrolní činnosti nebyl zjištěn ani předložen. Obecná kritéria pro hodnocení pracovníků jsou stanovena.

Kontrolní mechanismy jsou neefektivní z hlediska kvality výchovně vzdělávací činnosti a zpětné vazby. Jsou hodnoceny jako pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

V oblasti řízení byly zjištěny výrazné nedostatky ve smyslu nekonceptnosti, efektivity kontroly, vedení a motivace pracovníků. Spolupráce s rodiči je na standardní úrovni. Na základě zjištěných skutečností má kvalita řízení pouze vyhovující úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o zařazení předškolního zařízení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení pod čj. ŠÚ-99-opr-2, s účinností od 1.1.1999,
- roční plány školy 1999/2000 a 2000/2001,
- vnitřní řád školy,
- personální a hospodářská dokumentace,
- zápisy z pedagogických rad a provozních porad,
- evidence dětí, přehled docházky dětí do MŠ, dokumentace o přijímání dětí,
- přehledy výchovné práce,
- plány tříd,
- podkladová inspekční dokumentace pro mateřské školy.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Vstřícné a vlídné vztahy mezi pedagogickými pracovníky a dětmi.

Negativa:

- Nefunkční a nekonceptní plánování,
- dominance učitelek ve vedení dětí,
- absence diferenciací činností vzhledem k potřebám a individuálním schopnostem dětí,
- nedostatek prostoru pro vlastní tvořivou činnost a uplatnění fantazie dětí,
- značně opotřebované vybavení školní zahrady,
- nízká motivační úroveň ve vedení pracovníků,
- není vytvořen účinný systém kontrolní činnosti s fungující zpětnou vazbou.

Sledovaná mateřská škola je na základě všech dílčích inspekčních zjištění hodnocena jako pouze vyhovující předškolní zařízení.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou dle dílčích zjištění čerpány účelně vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a k účelu jejich poskytnutí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorky	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Štefková	Hana Štefková v. r.
Členka týmu	Mgr. Jarmila Španihelová	Jarmila Španihelová v. r.

V Novém Jičíně dne 2. ledna 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. ledna 2001

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení	Podpis
Hana Binarová	Hana Binarová v. r.

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, Štefanikova 9, 741 01 Nový Jičín, do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Karviná, referát školství, Mírová 1429 735 06 Karviná	2001-01-18	144 017/01-11074
Zřizovatel Město Havířov Svornosti 2, 735 01 Havířov - Město	2001-01-18	144 018/01-11074

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.